

V Praze dne 20. 2. 2018
Čj. OVA: 93/18

Stanovisko

k návrhu věcného záměru zákona o hromadných žalobách

I. Úvod:

Ministerstvo spravedlnosti předkládá tento návrh na základě plánu legislativních prací vlády pro rok 2017. Cílem věcného záměru zákona je zavést procesní prostředek, který by vymáhání vybraných civilních nároků usnadnil cestou podání hromadné žaloby a odstranil tak dlouholetý nedostatek české právní úpravy. Jde zejména o nároky spotřebitelů vzniklé nekalým či protiprávním jednáním podnikatelů, nároky podnikatelů, kteří jsou obětí nekalé soutěže, nároky vznikající z porušení práva životního prostředí či v pracovně-právních vztazích. Tyto nároky jsou specifické tím, že zpravidla samostatně nedosahují vysoké výše. Náklady případného individuálního soudního řízení by tak výrazně převýšily hodnotu jednoho vymáhaného plnění. Z tohoto důvodu nejsou většinou dotčenými osobami ani uplatňovány či vymáhány. Tyto nároky by přitom měly být dle tohoto návrhu vymáhány v jediném soudním řízení, aby došlo k racionalizaci soudního procesu, podpoře procesní ekonomie, úspoře na straně soudu i obou stran sporu a konečně k zajištění jednotného rozhodování.

II. Připomínky a návrhy změn:

K návrhu je připojena rozsáhlá RIA, ve které je dobře popsán existující právní stav a jeho nedostatky, identifikovány regulací dotčené subjekty a rovněž cíle a přínosy navržené právní úpravy. Návrh rovněž dobře popisuje rizika plynoucí ze situace, kdy navržená úprava nebude přijata.

Do RIA je rovněž zahrnuta poměrně rozsáhlá komparace úpravy hromadných žalob v několika evropských zemích včetně rozboru jednotlivých typů kolektivních žalob existující v dílčích státech. Na závěr komparace je obsaženo přehledné shrnutí hlavních poznatků včetně poznatků využitelných pro plánovanou úpravu v ČR.

RIA obsahuje variantní řešení u jednotlivých klíčových problémů navržené regulace a je nutno konstatovat, že předkladatel pracuje s reálnými variantami, nejedná se pouze o formální pojetí variant. U jednotlivých variant se předkladatel snaží pracovat s reálnými odhady dopadů a při vyhodnocení dílčích variant dobře zakomponoval získané poznatky ze zahraničních právní praxe.

V části ekonomických nákladů a dopadů RIA dobře pracuje s odhady nákladů a přínosů pro soudy s ohledem na modelové počty kolektivních žalob a s tím souvisejícími přímými náklady a rovněž výnosy ze zaplacených soudních poplatků.

Jako připomínku k RIA lze uplatnit nedostatečné vyhodnocení ekonomických přínosů a nákladů pro subjekty dotčené regulací, tedy subjekty ať již na straně žalující nebo subjekty potencionálně žalované. Návrh v některých svých dílčích částech o těchto přínosech a možných nákladech pro obě strany sporu hovoří, ale bylo by vhodné doplnit k tomuto tématu ještě samostatnou podkapitolu v části 5.1.

V návrhu rovněž chybí jeho zhodnocení s ohledem na možnosti využití moderních ICT technologií a nástrojů eGovernmentu při podávání a projednávání hromadných žalob. V této oblasti je zejména vhodné doplnění návrhu vzhledem k dalším nástrojům využívaným v rámci procesu elektronizace justice (tzv. eJustice).

III. Závěr:

Předloženou RIA lze považovat za kvalitně zpracovanou a splňující požadavky na obsah a formu. Lze konstatovat, že předkladateli může tato RIA efektivně pomoci při obhajobě zvolených řešení u jednotlivých okruhů problémů v dalším legislativním procesu.

PK RIA postrádá vyhodnocení nákladů a přínosů pro subjekty dotčené regulací. Předložený návrh je věcným záměrem zákona a lze akceptovat, že tato analytická část bude podrobněji zpracována při předložení vlastního návrhu zákona. PK RIA proto akceptuje, že tato klíčová součást hodnocení dopadů regulace není v současné verzi RIA dostatečně rozvedena.

Shrnutí připomínek

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace k závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace **věcného záměru zákona o hromadných žalobách** uplatňuje tyto **doporučující připomínky**:

- 1) Hlouběji a systematicky vyhodnotit přínosy a náklady pro subjekty dotčené regulací, tedy subjekty ať již na straně žalující nebo subjekty potencionálně žalované, zejména o toto vyhodnocení doplnit část 5.1.
- 2) Lépe doplnit aspekty využití moderních nástrojů eGovernmentu a eJustice při podávání a projednávání hromadných žalob včetně potenciálních nákladů a úspor.

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **doporučuje** Legislativní radě vlády, **aby byl návrh věcného záměru zákona o hromadných žalobách doporučen vládě ke schválení** za předpokladu zohlednění výše uvedených **doporučujících připomínek**.

Vypracoval: JUDr. Petr Solský

prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc.

v. r.

předsedkyně komise